

Opgave 4 Vrede in Colombia?

Bij deze opgave horen de teksten 6 en 7 en figuur 3 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Colombia kent een lange geschiedenis van binnenlandse gewapende conflicten en wijdverbreid geweld. In de jaren zeventig van de vorige eeuw verschenen de FARC en andere guerrillabewegingen in Colombia. Zij zijn ontstaan in reactie op de grootschalige corruptie bij overheidsorganisaties en de groeiende ongelijkheid tussen grootgrondbezitters en arme kleine boeren door de opkomst van grootschalige intensieve landbouw. De langdurige burgeroorlog tussen de regering en de guerrillabeweging FARC eindigde met een vredesakkoord tussen beide partijen in 2016. Dat akkoord leidde echter niet tot het beëindigen van het geweld. Deze opgave gaat over de rol die de FARC speelde in de Colombiaanse samenleving en over de situatie na het vertrek van de FARC met het vredesakkoord van 2016.

Gebruik de inleiding van de opgave.

De FARC is een marxistische guerrillabeweging.

- 2p 20 Beredeneer dat de FARC is opgericht vanuit een marxistische ideologie. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de marxistische theorie;
 - informatie uit de inleiding waaruit het gekozen kenmerk blijkt;
 - de omschrijving van het kernconcept ideologie.

Gebruik tekst 6.

In tekst 6 staat dat de bewoners van het Colombiaanse dorp Argelia onder het gezag van de FARC leefden. Colombia wordt doorgaans niet beschouwd als een fragiele staat. Toch zijn in Colombia tijdens de burgeroorlog kenmerken van een fragiele staat herkennen.

- 2p 21 Leg uit welke **twee** van deze kenmerken te herkennen zijn voor de Colombiaanse staat in het dorp Argelia tijdens de burgeroorlog. Gebruik in je uitleg:
- twee kenmerken van een fragiele staat;
 - per kenmerk informatie uit tekst 6.

Gebruik tekst 6.

Guerrillabewegingen zijn van invloed op de samenleving waarin zij actief zijn, zoals de FARC in het dorp Argelia.

- 2p 22 Beschrijf de invloed van de FARC in het dorp Argelia tijdens de burgeroorlog vanuit het functionalisme-paradigma. Gebruik in je beschrijving:
- twee kenmerken van het functionalisme-paradigma;
 - per kenmerk informatie uit tekst 6.

Gebruik figuur 3.

De jarenlange burgeroorlog in Colombia heeft gevolgen voor de demografische structuur van Colombia. Figuur 3 laat de relatieve oversterfte onder mannen ten opzichte van vrouwen zien in twee periodes vóór het vredesakkoord uit 2016. Die oversterfte kan hoofdzakelijk worden toegeschreven aan het geweld.

- 2p **23** Leg uit voor welke leeftijdscategorie in welke periode volgens figuur 3 de sociale ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in Colombia het grootst is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid;
 - informatie uit figuur 3 waaruit sociale ongelijkheid blijkt.

Gebruik tekst 7.

Sinds de jaren negentig van de vorige eeuw had de FARC de cocahandel in de deelstaat Guaviare in handen. De substitutieprogramma's voor de boeren vormen een onderdeel van het vredesakkoord met de FARC. Oud-burgemeester Arenas uit Guaviare constateert dat deze substitutieprogramma's onder president Duque falen. Het falen kan verklaard worden door het handelen van de overheid en door het handelen van de boeren.

- 1p **24** Geef met het kernconcept samenwerking een verklaring voor het falen van de substitutieprogramma's in Guaviare door het handelen van de overheid. Gebruik in je verklaring:
- de omschrijving van het kernconcept samenwerking;
 - informatie uit tekst 7.

Gebruik tekst 7.

Er zijn vier sociaalwetenschappelijke paradigma's te onderscheiden. Een daarvan is het conflict-paradigma.

- 1p **25** Geef vanuit een van de andere paradigma's een verklaring voor het falen van de substitutieprogramma's in Guaviare door handelen van de boeren. Gebruik in je verklaring:
- de naam en een kenmerk van het gekozen paradigma;
 - informatie uit tekst 7.

Gebruik tekst 7.

Ondanks het vredesakkoord uit 2016 houdt het geweld in Colombia aan. Volgens tekst 7 schuwt president Duque geweld niet.

2p **26** Beredeneer dat president Duque gebruikmaakt van zijn macht om na het vredesakkoord de interne soevereiniteit te waarborgen. Gebruik in je redenering:

- een kenmerk van interne soevereiniteit;
- informatie uit tekst 7 over het gekozen kenmerk;
- de omschrijving van het kernconcept macht;
- informatie uit tekst 7 waaruit macht blijkt.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.